

ДЗ «ДМА МОЗ України»

кафедра мовної підготовки

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ

ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

1 курсу

I міжнародного факультету

до практичних занять з *латинської мови та основ*

термінології

сп. 222 «*Медицина*»

Дніпро
2017

Методичні розробки до практичних занять з латинської мови для викладачів підготовлено викладачами кафедри мовної підготовки ДЗ "Дніпропетровська медична академія МОЗ України".

Розробки містять основні відомості про програму підготовки з латинської мови, а також академічні вимоги до студентів I курсу.

Затверджено на засіданні кафедри мовної підготовки. Протокол № 1 від 31.08.2017 р.

Затверджено на засіданні предметно-методичної комісії з гуманітарних і загальноосвітніх дисциплін. Протокол № 1 від 01.09.2017 р.

Упорядники: зав. каф., д.ф.н., проф. Філат Т.В.
 к.ф.н., ст.викл. Апоненко І.М.
 к.ф.н., викл. Лощина І.С.
 викл. Рижченко О.В.

Загальні компетентності	Спеціальні (фахові) компетентності	Програмні результати навчання
<p>здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог</p>	<ul style="list-style-type: none"> – здатність діяти соціально відповідально та свідомо; – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; – здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися другою мовою; – навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; – здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді; здатність проведення досліджень на відповідному рівні. 	<ul style="list-style-type: none"> – проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини; – застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності; – використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності; – аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності; – здійснювати професійне спілкування сучасною українською літературною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової направленості та перекладати іншомовні інформаційні джерела; – здійснювати професійну діяльність використовуючи інформаційні технології, «Інформаційні бази даних», Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології; – дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді; – аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

Оцінка навчальної діяльності студента

Конвертація балів

При засвоєнні теми за традиційною системою студенту присвоюються бали: «5» – 5 балів, «4» – 4 балів, «3» – 3 бали, «2» – 0 балів. За виконання самостійної індивідуальної роботи студенту присвоюється максимально 11 балів.

Вид діяльності	Присвоєвані бали
Участь у наукових студентських конференціях	5
Підготовка та публікація тез	2
Підготовка та публікація статті	3
Перемога у I етапі предметної олімпіади	7
Перемога у II етапі предметної олімпіади	11

Lectio prima (I)

Тема: Загальні відомості про латинську мову. Роль латинської та давньогрецької мов у медичній та фармацевтичній термінології. Фонетика. Алфавіт. Вимова голосних, приголосних, дифтонгів, диграфів.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Розвиток сучасної медичної науки й практики висунув вимогу термінологічної спрямованості процесу навчання у ВНЗ. Щоб бути грамотним лікарем, студент повинен грамотно писати, читати латинські та грецькі терміни.

II. Навчальні цілі заняття:

- ознайомити з назвами та написанням букв латинського алфавіту;
- навчити вимовляти звуки, що позначаються цими буквами;
- навчити вимовляти буквосполучення.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Вивчення мови починається з алфавіту.	Основні положення орфоєпії та орфографії латинської мови.	Вимовляти голосні, приголосні, буквосполучення, правила читання термінів.

V. Зміст теми заняття:

- значення латинської мови у створенні наукової термінології, медичної зокрема;
- назви букв латинського алфавіту;
- вимова голосних, приголосних, буквосполучень;
- вимова дифтонгів та диграфів;
- ознайомлення зі сталими латинськими виразами;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
---	--	-----------------------------------	---	------------------

Підготовчий етап	Знайомство з історією розвитку латинської мови як державної, наукової.		Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Алфавіт латинської мови: букви, звуки, вимова буквосполучень	Читання вголос хором та індивідуально вправ.	- особливості вимови букв, - дифтонгів, - диграфів, - буквосполучень	30
Заключний етап	Закріплення навичок читання	Записати вислови: Non est medicina sine lingua Latina. Alma mater. Nota bene!	Вивчити правила вимови голосних, приголосних, буквосполучень: §§ 2, 4, 5 – 7. Вивчити алфавіт, грецькі – TE: §§ 1, 3 (Смольська). Вправи для читання – стор. 5–6 (посібник). Вивчити вислови.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття: питання з історії Давнього Світу.

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці: «Латинський алфавіт», «Дифтонги та диграфи».

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправи на закріплення нового матеріалу:

Вправа 1. Прочитати:

cápūt; cóllum; cávitas; ócciput; trúnCUS; fácies; cáecus; cérebrum; claviculáris; scápula; accessórius; músculus; skéleton; cruciátus; ceméntum; cávum cránii; sáccus lacrimális; cartilágo; cóndylus; biceps; céllula; córpus; súlcus palatínus; súlci palatíni; vértebrae cervicáles; vértebrae sácrals; ós coccýgis; bucca; bucae.

Вправа 2. Прочитати:

núcha; thyreoídeus; thórax; línea núchae supérior; tubérculum pharyngéum; ós sphenoidále; fóssa hypophysíalis; labyrinthus ethmoidális; kyphósis; hemisphérium; sectiões hypothálami; splanchnológia; sphíncter; brónchus; dúctus cholédochus.

Вправа 3. Прочитати:

os scaphoideum; phalanges; symphysis; synchondrosis; isthmus; truncus brachicephalicus; arteria ophthalmica; vena saphena; nodus lymphaticus; ductus thoracicus; spinothalamicus; rhinencephalon; pars sympathica; cavum subarachnoidale; os ischii; incisura ischiadica major; aquaeductus mesencephali.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Ключко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – К.: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio secunda (II)

Тема: Довгота і короткість складу. Правила наголосу.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Сучасний лікар повинен досконало володіти латинською медичною термінологією. Щоб правильно прочитати латинський термін, необхідно засвоїти основні правила орфоєпії, правила наголосу.

II. Навчальні цілі заняття:

- вивчити правила довготи та короткості голосних;
- навчитися ставити наголос у латинських словах.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються.	1. Біологія, загальна хімія, анатомія	Правила розподілу слів на складі.	Розділяти слова на складі.
2. Внутрішньопредметна		на складі.	Визначати

інтеграція (між темами цієї дисципліни).	людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Порівняння правил постановки наголосу в мовах, що вивчаються.	Вивчити позиції, у яких голосний є довгим або коротким, правила наголосу в словах.	позиції, у яких голосний є довгим або коротким. Ставити наголос.
--	--	--	---

V. Зміст теми заняття:

- правила розподілу слів на склади;
- правила постановки наголосу;
- довгота та короткість складів;
- довгота та короткість деяких суфіксів;
- особливості постановки наголосу в словах грецького походження;
- ознайомлення зі сталими латинськими виразами;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Правила постановки наголосу в латинських словах.	Читання вголос хором та індивідуально вправ. Конспектування лекції.	- правило наголосу, - довгота та короткість голосних, - суфікси, - буквосполучень	30
Заключний етап	Закріплення навичок читання	Вислови: Non scholae, sed vitae discimus. Scientia potentia est.	Вивчити §§ 8. Читання вправ – стор. 17 –18 (Смольська). Вивчити вислови.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- знання напам'ять латинського алфавіту;
- знання правил вимови голосних, приголосних, буквосполучень;

- читання вправ;
- перевірка засвоєння та розуміння висловів;
- відповіді на питання:
 1. Які звуки може позначати голосний «і»?
 2. Як читаються дифтонги та диграфи?
 3. Якими буквами передається звук [ε]?
 4. Як вимовляється сполучення «ті» перед голосним?
 5. Як читається «s» між голосними?
 6. Як може читатися сполучення «ngu»?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці: «Латинський алфавіт», «Довгі та короткі суфікси в латинській мові», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Визначити довгі та короткі суфікси, прочитати:

hiatus sacralis; incisura vertebralis; clavicularis; hyomandibularis; mentalis; sulcus pulmonalis; foramen spinosum; fossa glandulae lacrimalis; processus zygomaticus; incisura supraorbitalis.

Вправа 2. Прочитати:

pars squamosa; nodi pancreatici; pelvinus тазовий; pubicus; foveolae granulares; glomerulus; geniculum; hamulus pherygoideus; fossa pterygopalatina; digitatus пальцеподібий; cribrosus.

Вправа 3. Прочитати, визначивши довготу або короткість другого складу:

alae vomeris; gingiva; trachea; osteologia; myologia; pars superior duodeni; glossopharyngeus; orbita oculi; peroneus; carpeus; articulatio sacrococcygea; cartilagineus; organon gustus; gluteus.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Ключко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio tertia (III)

Тема: Вступ до анатомічної термінології. Огляд іменників.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Вивчення граматики латинської мови неможливе без знання граматичних категорій іменників. Ці знання дадуть студентам можливість орієнтуватись у структурі анатомо-гістологічних термінів.

II. Навчальні цілі заняття:

- сформуувати знання про структуру словникової форми іменника;
- навчити визначати відміну іменника за словниковою формою.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика української та англійської мов.	Структуру словникової форми іменника, відміни, основу іменників.	Визначати граматичні категорії іменника, відміни, словникову форму іменників, основу іменників; утворювати називний і родовий відмінки.

V. Зміст теми заняття:

- іменник, загальні відомості;
- граматичні категорії іменника ;
- словникова форма іменників п'яти відмін;
- родовий відмінок іменників;
- визначення основи іменників;
- ознайомлення з лексичним мінімумом іменників;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час у хв.

Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне та індивідуальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники, словники.	20
Основний етап	Знайомство з іменником як частиною мови.	Конспектування лекції. Ознайомлення з таблицею закінчень іменників п'яти відмін.	- граматичні категорії, - словникова форма іменника	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Читання лексичного мінімуму. Вислови: Lapsus linguae. Lapsus memoriae. Lapsus calami. Lusus naturae. Medicina soror philosophiae est	Вивчити §§ 9-11, 13. § 12 – л/м стор. 24. Вправи 1, 2 – усно; 3 – С. 27 письм.) (Смольська). Заняття 5, впр. 1 – 4, С. 10 – 11 (посібник). Вивчити вислови.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- правила постановки наголосу;
- довгота та короткість складів;
- довгота та короткість деяких суфіксів;
- відповіді на питання:

1. Як рахуються склади в латинській мові?
2. На який склад у латинській мові наголос ніколи не падає?
3. На які два склади може падати наголос у латинській мові?
4. Які склади вважаються довгими?
5. Які склади вважаються короткими?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Латинський алфавіт», «Довгі та короткі суфікси в латинській мові», «Закінчення п'яти латинських відмін», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Закінчити словникову форму іменників, виділити основу:

concha; arcus, us; sulcus, i; bulbus, i; incisura; ganglion; septum; nasus, i; scapula; cornu; tuberculum; amnion; aditus, us; porus, i; encephalon; collum; colon; fossa; musculus, i; ramus, i; textus, us; lingua; limen, ĩnis; olecranon; genu; genus, ěris; nodus, i; pleura; sinus, us; organon.

Вправа 2. Визначити відміни:

ala, ae f; facies, ēi f; pars, partis f; nervus, i m; magister, tri m; sphincter, ēris m; plexus, us m; ramus, i m; colon, i n; ligamentum, i n; dens, dentis m; forāmen, īnis n; tempus, ōris n; genu, us n; cartilāgo, īnis f; tuber, ěris n; articulatio, ōnis f; diaphragma, ātis n; canālis, is m; cervix, īcis f; meniscus, i m.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско-русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio quarta (IV)

Тема: Структура анатомічного терміна. Неузгоджене означення.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Вивчення граматики латинської мови неможливе без знання граматичних категорій іменників. Ці знання дадуть студентам можливість орієнтуватись у структурі анатомо-гістологічних термінів.

Вивчення правил узгодження сприяє лінгвістичній грамотності студентів – майбутніх лікарів.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити визначати структуру анатомічного терміна;
- зорієнтувати у граматичних формах іменників, які складають анатомічний термін з неузгодженим означенням.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що	1. Біологія,	Структуру	Конструювати

забезпечуються. 2.Внутрішньо-предметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика української та англійської мов.	словникової форми іменника, відміни, основу іменників. Структуру неузгодженого означення.	терміни з неузгодженим означенням. Перекладати терміни.
--	---	--	--

V. Зміст теми заняття:

- іменник, загальні відомості;
- структура неузгодженого означення;
- особливості перекладу термінів;
- ознайомлення з лексичним мінімумом іменників;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне та індивідуальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники, словники.	20
Основний етап	Структура анатомічного терміна з неузгодженим означенням	Лекційний запис матеріалу. Виконання вправ із посібника.	- структура терміна з неузгодженим означенням; - родовий відмінок іменника.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Читання лексичного мінімуму. Вислови: Vivere est cogitare. Vivere est militare. Divide et impera!	§ Lectio III, впр. 4,5, С. 27(Смольська) письмово. Заняття 6, впр. 1 – 2 С. 13 письм. (посібник).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- словникова форма іменника;
- визначення відміни іменника;
- визначення роду іменника;
- відповіді на питання:

1. Як визначити основу іменника?
2. Скільки відмін є в латинській мові?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти латинською мовою, вписати словникову форму іменників:

перегородка носа, вирізка нижньої щелепи, ямка (fovea) відростка, ніжка (pediculus) дуги хребця, поверхня горбка ребра, пластинка відростка, спинка сідла, ядро рога, основа завитка, присінок (порожнини) носа, тіло хребця, головка ребра, дуга аорти, шийка лопатки, вирізка нижньої щелепи, м'яз шиї, хід носа.

Вправа 2. Перекласти українською мовою:

retina oculi; lobus pulmonis; ventriculus cordis; cavum tympani; vena cerebri; pars gingivae; flexura recti; vena cordis; corpus linguae; corpus radii; cortex renis; cortex lentis; corpus pancreatis; capsula pancreatis; radix pulmonis; regio thoracis; vestibulum oris; vestibulum nasi; facies splenis.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- вписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско-русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio quinta (V)

Тема: Прикметники I групи.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Вивчення правил узгодження сприяє лінгвістичній грамотності студентів – майбутніх лікарів.

II. Навчальні цілі заняття:

- засвоїти словникову форму прикметників 1–2 відмін;
- зорієнтувати у граматичних формах прикметників;
- запам'ятати винятки.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика української та англійської мов.	Структуру словникової форми прикметника, відміни, правила визначення основи прикметників.	Визначати граматичні категорії прикметника, відміни, словникову форму прикметників, основу прикметників, утворювати називний і родовий відмінки.

V. Зміст теми заняття:

- прикметник, загальні відомості;
- словникова форма прикметників 1 групи;
- суфікси прикметників 1 групи;
- відмінювання прикметників;
- ознайомлення з лексичним мінімумом прикметників;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Словникова форма, суфікси та	Лекційний запис матеріалу. Ознайомлення з	-граматичні категорії прикметника;	30

	відмінювання прикметників 1 групи.	лексичним мінімумом – с.30.	-словникова форма прикметника.	
Заключний етап	Закріплення навичок.	Усно виконати вправи – 1, 2 с. 15-16 із посібника Вислови: Causus ordinarius. Causus extraordinarius. Exitus letalis	Вивчити §§ 15. § 16 – л/м. Виконати вправи – № 6, 7 (письм.) стор. 35. Вивчити вислови.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- словникова форма іменника;
- визначення відміни іменника;
- відповіді на питання:

1. Як визначити основу іменника?
2. Скільки відмін є в латинській мові?
3. Чим виражається неузгоджене означення?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», «Групи прикметників», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу

Вправа 1. Визначити рід прикметників, виписати словникову форму:

profundus, thyreoideus, petrōsum, osseus, medium, lymphatica, pterygoideum, zygomaticus.

Вправа 2. Утворити форми жіночого та середнього родів прикметників:

sinister, internus, pterygoideus, profundus, spinōsus, externus, palatīnus, dexter, lymphaticus.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

- Додаткова література:** 1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio sexta (VI)

Тема: Узгоджене означення.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Вивчення правил узгодження сприяє лінгвістичній грамотності студентів – майбутніх лікарів.

II. Навчальні цілі заняття:

- зорієнтувати у граматичних формах іменників і прикметників;
- засвоїти правила узгодження прикметників із іменниками.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються.	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни.	Структуру словникової форми іменника і прикметника, відміни, структуру узгодженого означення.	Конструювати терміни, перекладати терміни з узгодженим означенням.
2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	2. Граматика української та англійської мов.		

V. Зміст теми заняття:

- огляд іменників;
- огляд прикметників;
- структура узгодженого означення;
- відмінювання узгодженого означення;
- ознайомлення з лексичним мінімумом прикметників;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.

Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Структура анатомічного терміна з узгодженим означенням.	Конспектування лекції. Виконання вправ з посібника.	- правила узгодження іменників з прикметниками; - відмінювання іменників і прикметників.	30
Заключний етап	Закріплення навичок читання	Вислови: Amor et tussis non celātur. Amicus verus-rara avis.	Заняття 7 впр. 1 – 4, С. 15 – 16 письм.; (посібник). Lectio VIII, С. 34, упр. VI, С.65 – 67 (Смольська)	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- прикметник, загальні відомості;
- словникова форма прикметників 1 групи;
- суфікси прикметників 1 групи;
- відповіді на питання:

1. Які прикметники належать до першої групи?
2. За якими відмінами відмінюються прикметники першої групи?
3. З чого складається словникова форма прикметника першої групи?
4. Як визначається основа прикметника?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», «Групи прикметників», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправи на закріплення нового матеріалу:

Вправа 1. Перекласти, зберігаючи послідовність дій:

овальний отвір, грудна фасція, внутрішня капсула, остистий отвір, тим'яна частка, поверхнева вена, середня скронева артерія, кам'яниста гілка, глоткове сплетення, глибокий шийний лімфатичний вузол.

Вправа 2. Скласти схеми термінів, перекласти:

кісткова перегородка носа, заслінка вінцевої пазухи, лівий поперековий стовбур, середня черепна (черепа) ямка, піднебінний відросток верхньої щелепи, поперечний шов піднебіння, суглобовий відросток хребця.

Вправа 3. Перекласти з латинської мови:

gaster sana, cor sanum, homo sanus, splen mobilis, tuba auditiva, tuba uterina, vesica urinaria, vesica fellea, vertebra cervicalis, vertebra thoracica, vena gastrica, vena lateralis, vena cerebri interna, ligamentum latum uteri, tunica mucosa oris, tunica

muscularis linguae, tunica muscularis uteri, urethra feminina, vagina externa nervi optici.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література: 1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.

2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio septima (VII)

Тема: Огляд прикметників II групи.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Вивчення правил узгодження сприяє лінгвістичній грамотності студентів – майбутніх лікарів.

II. Навчальні цілі заняття:

- сформулювати знання про граматичні форми прикметників 2 групи (III відміни);
- навчити правилам узгодження прикметників із іменниками.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика	Структуру словникової форми та граматичні категорії прикметників 2 групи.	Визначати словникову форму прикметників 2 групи, утворювати форму родового відмінку однини.

	української та англійської мов.		
--	---------------------------------	--	--

V. Зміст теми заняття:

- прикметники III відміни;
- словникова форма прикметників 2 групи;
- суфікси прикметників 2 групи;
- відмінювання прикметників;
- ознайомлення з лексичним мінімумом прикметників;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Словникова форма, суфікси та відмінювання прикметників 2 групи.	Лекційний запис матеріалу. Ознайомлення з лексичним мінімумом С.32–33.	-граматичні категорії прикметника 2 групи; -словникова форма прикметника 2 групи.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Впр. 1,2, С. 18 з посібника (усно). Honest a vita beāta est. Alea jacta est.	§§ 17 – 18 вивчити л/м (Смольська). Заняття 8, впр. 3,4, С. 18 письм (посібник). Вивчити вислови.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

-відповіді на питання:

1. Які прикметники належать до першої групи?
2. Які прикметники належать до другої групи?
3. За якими відмінами відмінюються прикметники першої та другої групи?
4. З чого складається словникова форма прикметника першої групи?
5. З чого складається словникова форма прикметника другої групи?
6. Як визначається основа прикметника?
7. Що таке узгоджене означення?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін»,

«Групи прикметників», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Визначити рід прикметників та їх словникову:

horizontāle, parietālis, superficiālis, ethmoidāle, lumbāle, temporālis.

Вправа 2. Перекласти, утворити Gen. sing. термінів:

lamīna orbitālis, sutūra frontālis, os temporāle, arcus vertebrālis, forāmen ovāle, facies articulāris, vertēbra lumbālis, tuber parietāle, fissūra horizontālis, crista ethmoidālis.

Вправа 3. Перекласти терміни з узгодженим означенням:

ramus laterālis, os occipitāle, incisūra ethmoidālis, forāmen vertebrāle, facies laterālis, angūlus frontālis, sinus sphenoidālis, fascia cervicālis, sulcus laterālis, ganglion cervicāle, angūlus occipitālis, sulcus ethmoidālis, canālis vertebrālis, sinus ethmoidālis, incisūra vertebrālis, ligamentum teres, incisūra parietālis, caput laterāle,

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio octava (VIII)

Тема: Вищий ступінь порівняння прикметників.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Вживання у медичній практиці прикметників у вищому ступені – актуальне завдання для студентів та лікарів.

II. Навчальні цілі заняття:

- Сформувані знання про граматичні форми прикметників вищого ступеня;

- навчити утворювати Gen.sing. вищого ступеня порівняння;
- навчити відмінювати прикметники у вищому ступені та узгоджувати їх з іменниками.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика української та англійської мов.	Правила утворення вищого ступеня, прикметники, які частіше зустрічаються у вищому ступені.	Утворювати родовий відмінок однини прикметників вищого ступеня, визначати основу таких прикметників, узгоджувати прикметники у вищому ступені з іменниками.

V. Зміст теми заняття:

- відрізнити вищий ступень порівняння від звичайного;
- утворювати Gen.sing. вищого ступеня порівняння;
- відмінювати прикметники у вищому ступені та узгоджувати їх з іменниками;
- перекладати вищий ступінь порівняння прикметників у латинській анатомо-гістологічній термінології;
- ознайомлення з лексичним мінімумом прикметників вищого ступеня;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Вищий ступінь порівняння прикметників.	Конспектування лекції.	- правила утворення вищого ступеня; - прикметники, що частіше зустрічаються у вищому ступені	30

Заключний етап	Закріплення навичок.	Посібник С. 21, впр. 1(А) усно. Вправи 3,4 С. 115 (Смольська). Вирази: O tempōra, o mores! Hygiena amica valetudinis	§76 (Смольська). Вивчити вислови. Заняття 9 (посібник) впр. 2 – 3, С.21 письм.	30
-----------------------	----------------------	---	--	----

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. З яких компонентів складається словникова форма латинських прикметників?
2. На скільки підгруп діляться прикметники 2-ї групи?
3. Які родові закінчення прикметників кожної підгрупи?
4. З якою формою збігається форма Gen. sing.?
5. За якою групою іменників III відміни відмінюються прикметники 2-ї групи?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», «Gradus comparativus», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Скласти словникову форму вищого ступеня прикметників, утворити Gen. sing. прикметників усіх трьох родів:

minor, major, anterior, superior, inferior, posterior, simplicior, longior, brevior, albior, rubrior.

Вправа 2. Перекласти, указати ступінь порівняння та рід прикметників:

spina nasalis anterior; sulcus palatinus minor; fissura orbitalis superior; vena laryngēa inferior, facies articularis anterior; sinus sagittalis superior; linea temporalis superior; tuberculum posterius atlantis; processus articularis superior ossis; linea nuchae superior; fossa cranii anterior; musculus pectoralis minor; facies posterior partis petrosae; ala major ossis sphenoidalis; musculus rectus superior bulbi oculi, foramen ischiadicum minus; arcus posterior atlantis; ligamentum capitis fibulae posterius; tuberculum humeri minus; musculus glut(a)eus superior; ligamentum transversum scapulae superius; incisura ischiadica major.

Вправа 3. Перекласти латинською мовою:

долонна поверхня кисті, поверхня плеча, бічна поверхня кінцівки, суглобова поверхня горбка ребра, поверхня кам'янистої частини, внутрішня поверхня лобової кістки, поверхня малої гомілкової кістки.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;

- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio nona (IX)

Тема: Найвищий ступінь порівняння прикметників.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Правильне вживання у медичній практиці прикметників у найвищому ступені – актуальне завдання для студентів та лікарів.

II. Навчальні цілі заняття:

- сформуувати знання про граматичні форми прикметників найвищого ступеня;
- навчити утворювати Gen.sing. найвищого ступеня порівняння;
- навчити відмінювати прикметники у найвищому ступені та узгоджувати їх з іменниками.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика української та англійської мов.	Правила утворення прикметників найвищого ступеня.	Утворювати родовий відмінок однини прикметників найвищого ступеня, визначати основу таких прикметників, узгоджувати прикметники у найвищому ступені в

			називному та родовому відмінках з іменниками.
--	--	--	---

V. Зміст теми заняття:

- відрізнати найвищий ступень порівняння від вищого та звичайного;
- утворювати Gen.sing. найвищого ступеня порівняння;
- відмінювати прикметники у найвищому ступені та узгоджувати їх з іменниками;
- утворювати ступені порівняння прикметників від різних основ;
- перекладати найвищий ступінь порівняння прикметників у латинській анатоμο-гістологічній термінології
- ознайомлення з лексичним мінімумом прикметників найвищого ступеня;
 - закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Найвищий ступінь порівняння прикметників.	Конспектування лекції. Ознайомлення з л/м.	- правила утворення прикметників найвищого ступеня	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Ознайомлення з професійними медичними виразами. Виконати усно впр.: 2,3 С.114. Вирази: Recta linea est brevissima, recta via est tutissima. Sancta sanctorum	§ 76 (Смольська). Вправи 1 – 2, С. 24 – 25 (посібник) виконати письмово. Вивчити вислови.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Ознакою вищого ступеня прикметників є суфікс ... (для чоловічого роду і жіночого роду) і суфікс ... (для середнього роду).

2. Словникова форма вищого ступеня складається із загальної форми ... роду і ... роду, із суфікса ... середнього роду.
3. Вищий ступінь відмінюється за III відміною, тобто у Gen.sing. має закінчення
4. Основа вищого ступеня визначається за ... відмінком. Вона однакова у прикметників усіх родів і за формою збігається з ... відмінком чоловічого та жіночого роду.

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», «Gradus comparativus», «Gradus superlativus», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Визначте прикметники у вищому і найвищому ступені, утворіть Gen. sing.:

mediālis, posterius, laterāle, dexter, latissīma, suprēmum, longum, anterior, transversus, minimus, profunda, internus, media, petrōsus, maxīma, horizontāle, superficiāle, externus, longissīmus, minus, superior, scalēnus, inferius, glutāeus, cavus, majus.

Вправа 2. Перекласти латинською мовою:

найдовший м'яз голови, найвища грудна артерія, найменший сідничний м'яз, найвища носова раковина, мізинець (найменший палець), м'яз мізинцю, найширший м'яз спини, найдовший м'яз спини, найдовший м'яз шиї.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio decima (X)

Тема: Огляд іменників третьої відміни. Типи відмінювання.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: У медичній термінології використовуються терміни латинського та грецького походження, серед них багато термінів III відміни. Студенти повинні оволодіти цією лексикою.

II. Навчальні цілі заняття:

- сформулювати знання про іменники III відміни;
- навчити визначати типи відмінювання іменників III відміни;
- навчити узгоджувати прикметники з іменниками III відміни.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика української та англійської мов.	Особливості III відміни іменників; признаки роду і характерні основи, типи відмінювання іменників.	Визначати рід і характер основи іменників III відміни, типи відмінювання; узгоджувати прикметники з іменниками III відміни.

V. Зміст теми заняття:

- узагальнення знань про іменник: граматичний рід, основа, словникова форма;
- структура словникової форми іменників III відміни;
- типи відмінювання іменників III відміни (приголосний, голосний, мішаний);
- утворювати Gen.sing. іменників III відміни;
- відмінювати іменники;
- ознайомлення з лексичним мінімумом прикметників найвищого ступеня;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Особливості III відміни іменників.	Конспектування лекції. Ознайомлення з	-структура словникової форми іменників	30

		л/м.	III відміни; - типи відмінювання іменників III відміни (приголосний, голосний, мішаний).	
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконати усно впр. 1,2 С. 73 – 74 (Смольська). Заняття 11 впр 1, С.28 усно (посібник) Вислови: Medicus – amicus et servus aegrotōrum est. Magna res est amor.	Вивчити §§ 48–52. Вивчити л/м – С. 69–70. Виконати впр.3, 4, 7 С.75 – письмово (Смольська). Вивчити вислови.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Ознакою найвищого ступеня прикметників є подвоєння приголосного ... або ...
2. Прикметники з одним закінченням у словниковій формі мають наступні компоненти: одну для всіх родів форму називного відмінку і ...
3. Відмінюються прикметники з одним закінченням за ... відміною, таким чином в родовому відмінку однини ... вони мають закінчення ...
4. Основа прикметників з одним закінченням визначається ...

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», «Іменники III відміни», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти латинською мовою:

яремна стінка барабанної порожнини, клиноподібна кістка, стінка трахеї, передня стінка шлунка, малий ріг під'язикової кістки, скроневий відросток верхньої щелепи, решітчаста борозна кістки, вирізка верхівки серця.

Вправа 2. Перекласти з латинської мови:

paries posterior, apex cornus posteriōris, arcus pedis, incisūra apīcis cordis, processus temporālis ossis zygomatici, sinus cordis, spina ossis sphenoidālis, tunīca gastris, tuber maxillae, ventricūlus dexter cordis, apex pulmōnis sinistri, arteria pedis, facies laterālis ossis zygomatici, paries externus ductus, digītus minimus pedis.

Вправа 3. Перекласти, узгодивши прикметник з іменником, поставити у Nom. i Gen. plur.:

порожнина, западина (власна, мозкова, плевральна, барабанна, суглобова); горбки (дельтоподібні, крилоподібні, поздовжні, жувальні); вухо (середнє, внутрішнє, поверхнєве); поверхнєва основа; частина (кам'яниста, медіальна).

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio undecima (XI)

Тема: Іменники чоловічого роду третьої відміни.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: В медичній термінології використовуються терміни латинського та грецького походження, серед них багато термінів III відміни. Студенти повинні оволодіти цією лексикою.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити за закінченням Nom. sing. визначати рід іменників;
- навчити узгоджувати прикметники з іменниками чоловічого роду III відміни;
- навчити утворювати латинські назви м'язів за функцією.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти:

деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія,	Ознаки роду і характерні основи іменників чоловічого	Узгоджувати прикметники з іменниками III відміни чоловічого роду

	фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика української та англійської мов.	роду.	в називному та родовому відмінках однини; утворювати латинські назви м'язів за функцією.
--	--	-------	---

V. Зміст теми заняття:

- іменники III відміни чоловічого роду: граматичний рід, основа, словникова форма;
- відмінювання іменників III відміни чоловічого роду;
- Gen.sing. іменників III відміни чоловічого роду;
- латинські назви м'язів за функцією;
- ознайомлення з лексичним мінімумом іменників чоловічого роду, назвами м'язів;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Ознаки роду і характерні основи іменників чоловічого роду	Конспектування лекції. Ознайомлення з л/м.	- іменниками III відміни чоловічого роду в називному та родовому відмінках однини; - латинські назви м'язів за функцією.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Ознайомлення зі сталими виразами медичної термінології. Виконати усно впр. 1, С.80; письм. – впр. 6 (Смольська). Вирази:	§§ 53–56. Вправи 2, 7 С. 81 письм. (Смольська). Заняття 12 впр. 4, С.29 письм. (посібник). Вивчити назви м'язів.	30

		Dura lex, sed lex. Optimum medicamentum quies est.		
--	--	---	--	--

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- структура словникової форми іменників III відміни;
- типи відмінювання іменників III відміни;
- - відповіді на питання:

1. Що є основною ознакою іменників III відміни?
2. Як визначається основа іменників III відміни?
3. Які іменники називаються рівноскладовими?
4. Які іменники називаються нерівноскладовими?
5. Для чого необхідне визначення основи іменника?
6. Як визначити тип відмінювання іменника III відміни?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», «Іменники III відміни», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти з латинської мови:

muscūlus levātor scapūlae, muscūlus levātor labii superiōris, muscūlus flexor digīti minīmi brevis, muscūlus depressor septi nasi, muscūlus abductor digīti minīmi, muscūlus levātor ani, muscūlus sphincter ani externus.

Вправа 2. Перекласти латинською мовою:

яремна стінка, верхня частка лівої легені, вирізка підшлункової залози, верхня частина дванадцятипалої кишки, серцеве вдавнення, частина аорти.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio duodecima (XII)

Тема: Іменники жіночого роду третьої відміни.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: В медичній термінології використовуються терміни латинського та грецького походження, серед них багато термінів III відміни. Студенти повинні оволодіти цією лексикою.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити за закінченням Nom. sing. визначати рід іменників;
- сформулювати знання про лексичний мінімум іменників жіночого роду III відміни;
- навчити узгоджувати прикметники з іменниками жіночого роду III відміни.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика української та англійської мов.	Ознаки роду і характерні основи іменників жіночого роду.	Узгоджувати прикметники з іменниками III відміни жіночого роду в називному та родовому відмінках однини.

V. Зміст теми заняття:

- іменники жіночого роду III відміни;
- лексичний мінімум іменників жіночого роду III відміни;
- переклад термінів з узгодженим і неузгодженим означенням.
- Gen.sing. іменників III відміни жіночого роду;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.

Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Ознаки роду і характерні основи іменників жіночого роду	Конспектування лекції. Ознайомлення з л/м.	- іменники III відміни жіночого роду в називному та родовому відмінках однини.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконати усно впр. 1,3 С. 87. Вислови: Doctrina multiplex, veritas una. In vino veritas, in aqua sanitas. Repetitio est mater studiōrum. Senectus insanabilis morbus est.	Заняття 13, впр. 1, 2, С. 31 пис. (посібник) Lectio XI §§ 57–59. Вправи 2, 3 С. 87 письм. (Смольська). Вивчити вислови.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Які закінчення мають іменники чоловічого роду III відміни в Nom.sing.?
2. Які слова є винятками щодо роду для іменників чоловічого роду III відміни?
3. Як переважно відмінюються іменники чоловічого роду III відміни?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», «Іменники III відміни», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти з латинської мови:

margo superior partis petrōsae, basis cochleae, cartilāgo alāris major, auris externa, cartilāgo septi nasi, canālis radīcis dentis, basis pulmōnis, pars thoracīca aortae, forāmen apīcis dentis, pars laterālis ossis occipitālis, pars petrōsa vestibūli, radix cochleāris inferior, pars tympanīca ossis temporālis, cavitas dentis, articulatio humēri, radix dentis molāris, cartilāgo nasi laterālis, cavitas tympanīca auris mediae, canālis nervi petrōsi majōris.

Вправа 2. Перекласти:

поверхнева лімфатична судина, заднє ядро трапецієподібного тіла, внутрішня артерія, основа серця, верхівка серця, корінь легені, порожнина матки, ниркова миска, щитоподібний хрящ, пілорична частина шлунку, ліва частка печінки, шлуночок гортані, верхній констриктор глотки, піднебінний апоневроз.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В.Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio decima tertia (XIII)

Тема: Іменники середнього роду третьої відміни.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: В медичній термінології використовуються терміни латинського та грецького походження, серед них багато термінів – іменників середнього роду III відміни. Студенти повинні оволодіти цією лексикою.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити за закінченням Nom. sing. визначати рід іменників;
- прокоментувати лексичний мінімум іменників середнього роду III відміни;
- навчити узгоджувати прикметники з іменниками середнього роду III відміни.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика	Ознаки роду і характерні основи іменників середнього роду.	Узгоджувати прикметники з іменниками III відміни середнього роду в називному та родовому відмінках

	української та англійської мов.		однини.
--	---------------------------------	--	---------

V. Зміст теми заняття:

- іменники середнього роду III відміни;
- лексичний мінімум іменників середнього роду III відміни;
- переклад термінів з узгодженим і неузгодженим означенням.
- Gen.sing. іменників III відміни середнього роду;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Ознаки роду і характерні основи іменників середнього роду.	Конспектування лекції. Ознайомлення з л/м.	-іменники III відміни середнього роду в називному та родовому відмінках однини.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконати усно вправу 4, С.94. Вислови: Mens sana in corpore sano. Tempus vulnēra sanat. Vitae sal amicitia.	Заняття 14, впр. 2 – 4, С.34 письм. (посібник) Lectio XII §§ 61–63. Вправи 5, 6 С. 94 письм. Вивчити вислови і л/м § 61 (Смольська).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Як визначити належність слова до іменників жіночого роду III відміни?
2. Як узгоджуються іменники жіночого роду III відміни з прикметниками?
3. Які закінчення мають іменники жіночого роду III відміни?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», «Іменники III відміни», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти:

tuberositas femoris, axis pelvis, cervix uteri, cervix vesicae urinariae, cavitas nasalis ossea, pars endocrina pancreatis, divisio lateralis dextra, regio femoris anterior, radix spinalis, regio orbitalis.

Вправа 2. Перекласти, узгодивши прикметник з іменником:

соскоподібний край потиличної кістки, крило лемеша, задній край кам'янистої частини.

Вправа 3. Перекласти, узгодивши прикметник з іменником:

отвір (яремний, круглий, овальний, різцевий, великий, потиличний, остистий, соскоподібний, підборідний); ніжка (права, ліва, латеральна, коротка, довга, медіальна, перетинчаста, проста, загальна, передня); головка (довга, коротка, глибока, коса, поперечна, латеральна); клубок (куприковий, аортальний); система (центральна, нервова, лімфатична); сітка (чудова, артеріальна, долонна, суглобова); печінка (рухома, дольова, ущільнена); тіло (мозолисте, вийчасте, печеристе, склоподібне, жирове); нирка (права, ліва, рухома, часткова); селезінка (додаткова, рухома).

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio decima quarta (XIV)

Тема: Називний відмінок множини.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: В медичній термінології використовуються терміни латинського та грецького походження, серед них багато термінів множини. Студенти повинні оволодіти цією граматиною.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити конструювати терміни у називному відмінку множини;
- навчити узгоджувати прикметники з іменниками всіх відмін у формі множини називного відмінку.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика української та англійської мов.	Закінчення називного відмінку множини іменників і прикметників.	Узгоджувати прикметники з іменниками всіх відмін у формі множини називного відмінку.

V. Зміст теми заняття:

- закінчення іменників 1– 5 відмін у називному відмінку множини;
- закінчення прикметників 1– 5 відмін у називному відмінку множини;
- переклад термінів у називному відмінку множини.
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	-закінчення іменників у називному відмінку множини	Конспектування лекції.	-закінчення називного відмінка множини іменників і прикметників.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконання вправ 1,2 С. 36 з посібника.	Заняття 15. Вправи 3, 4 С. 36-37 (посібник) виконати письмово. Вивчити закінчення	30

			називного відмінка множини іменників і прикметників.	
--	--	--	---	--

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- іменники середнього роду III відміни;
- відповіді на питання:

1. Які закінчення мають іменники середнього роду III відміни в Nom.sing.?
2. Які закінчення мають іменники середнього роду III відміни в Gen.sing.?
3. Які існують винятки з іменників середнього роду III відміни?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти, поставити в називний відмінок множини:

поверхнева лімфатична судина, заднє ядро, внутрішня артерія, ниркова миска, щитоподібний хрящ, пілорична частина, ліва частка, піднебінний апоневроз.

Вправа 2. Перекласти:

alae nasi, apertūrae laterāles ventricūli, arteriae palatīnae minōres, articulatīōnes pedis, bursae et vagīnae, canalicūli chordae tympani, fasciae orbitae, glandūlae cervicāles utēri, labia oris, ligamenta glandūlae thyreoideae, muscūli interossei dorsāles, nervi carotīci externi, nodi lymphatīci colīci dextri, nuclei corpōris, ossa membri inferiōris, rami intercostāles anteriōres, regiōnes digīti palmāres et dorsāles, trunci lumbāles dexter et sinister, vasa auris internaе, venae interlobulāres hepātis, muscūli rotatōres colli, foveōlae gastrīcae, partes laterāles ossis occipitālis, cartilagīnes thyreoideae accessoriae, dentes molāres, forāmīna palatīna minōra, plicae transversae recti.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio decima quinta (XV)

Тема: Родовий відмінок множини.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: В медичній термінології використовуються терміни латинського та грецького походження, серед яких багато термінів множини. Студенти повинні оволодіти цією граматиною.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити конструювати терміни у родовому відмінку множини;
- навчити узгоджувати прикметники з іменниками всіх відмін у формі множини родового відмінку.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопродметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика української та англійської мов.	Закінчення родового відмінку множини іменників і прикметників.	Узгоджувати прикметники з іменниками всіх відмін у формі множини родового відмінку.

V. Зміст теми заняття:

- закінчення іменників 1 – 5 відмін у родовому відмінку множини;
- закінчення прикметників 1 – 5 відмін у родовому відмінку множини;
- переклад термінів у родовому відмінку множини.
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.

Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	-закінчення іменників у родовому відмінку множини	Конспектування лекції. Ознайомлення з л/м.	-закінчення родового відмінка множини іменників і прикметників.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконати усно вправу 1,2 С. 39 (посібник).	Заняття 16. Вправи 3, 4 С. 39 (посібник) виконати письмово. Вивчити закінчення родового відмінка множини іменників і прикметників.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- закінчення іменників 1– 5 відмін у називному відмінку множини;
- закінчення прикметників 1– 5 відмін у називному відмінку множини;
- відповіді на питання:

1. Назвіть закінчення називного відмінку множини іменників.
2. Який іменник у називному відмінку множини має **-ia**?
3. Які закінчення називного відмінку множини мають прикметники?
4. Як утворюється форма називного відмінку множини іменників 3 відміни?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправ 1. Утворити Gen. plur.:

a) forāmen, ĩnis n; canālis, is m; cavĭtas, ātis f; impressio, ōnis f; rete, is n; dens, dentis m; paries, ětis m; pars, partis f; caput, ĩtis n.

b) minor, us; laterālis, e; frontālis, e; anterior, ius; ethmoidālis, e; inferior, ius; sphenoidālis, e; occipitālis, e; major, jus; posterior, ius; linguālis, e; superior, ius.

Вправа 2. Поставте терміни в Gen. plur.:

muscŭlus faciālis, paries superior et inferior, arcus dentālis, ala major et minor, ligamentum profundum, glandŭla linguālis posterior, forāmen ovāle, nodus lymphaticus, cartilāgo nasālis accessoria, vertebra lumbālis, nervus craniālis, canālis palatĭnus.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio decima sexta (XVI)

Тема: Загальні поняття про фармацевтичну термінологію.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Пов'язана з професійною орієнтацією, оскільки майбутній лікар повинен досконало володіти фармацевтичною термінологією, номенклатурою лікарських форм.

II. Навчальні цілі заняття:

- сформуувати знання про генеральні фармацевтичні терміни;
- сформуувати знання про способи словотвору та типові структури назв лікарських засобів та препаратів.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни.	Генеральні фармацевтичні терміни; способи словотвору і типові структури найменувань	Розуміти особливості написання найменувань і, частково, значень з регулярними частотними

	2. Граматика української та англійської мов.	лікарських засобів і препаратів.	відрізками.
--	--	----------------------------------	-------------

V. Зміст теми заняття:

- фармацевтична термінологія: деякі генеральні фармацевтичні терміни;
- тривіальні назви лікарських засобів;
- способи словотвору тривіальних назв лікарських засобів;
- відомості про лікарські форми;
- назви препаратів, які включають у свій склад позначення лікарської форми;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	фармацевтична термінологія	Конспектування лекції. Ознайомлення з л/м.	генеральні фармацевтичні терміни	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконати усно вправу 1, 2 (а) С. 42 (посібник).	Lectio XXX, §§157 – 159, впр. 3, С. 250 письм. (Смольська) Заняття 17. Вправа 2 (б,в) С. 42 письм. (посібник). Вивчити л/м С. 40-41.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Назвіть закінчення родового відмінку множини іменників.
2. Які прикметники у родовому відмінку множини мають закінчення **-ium**?
3. Які закінчення родового відмінку множини мають прикметники?
4. Як утворюється форма родового відмінку множини іменників з відміни?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», «Лікарські форми», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти з латинської мови:

solutio Tobramycini, pulvis Midecamycini, solutio Piperacillini, tabulettae Bromhexini, unguentum Tetracyclini, tabuletta Pyritinoli, pulvis Streptomycini, unguentum Neomycini, suspensio Triptorelini, tabulettae Pyrazinamidi, solutio Dactinomycini.

Вправа 2. Перекласти на латинську мову:

таблетки неоміцину, розчин фурагіну, спиртовий розчин йоду, заспокійливий збір, таблетки тетрацикліну, вазелінова мазь, порошок амідопірину, свічки з анальгіном, квіти ромашки, трава конвалії, корінь валеріани.

Вправа 3. Перекласти з латинської мови:

radices Althaeae, infusum foliorum Plantaginis, extractum foliorum et radicem Belladonnae, extractum radices Althaeae siccum, tabulettae olei Menthae, extractum Aloës fluidum, folia Menthae piperitae, succus Plantaginis.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самонадготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.

2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат,

Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio decima septima (XVII)

Тема: Дієслово. Граматичні категорії та словникова форма дієслів. Наказовий спосіб. Умовний спосіб.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Пов'язана з професійною орієнтацією, оскільки майбутній лікар повинен досконало володіти фармацевтичною термінологією, номенклатурою лікарських форм.

II. Навчальні цілі заняття:

- сформуувати вміння знаходити основу та визначати дієвідміну дієслів;

- навчити утворювати 3-ю особу однини та множини теперішнього часу;
- навчити утворювати форми наказового способу дієслів I-IV дієвідмін та вміти використовувати їх у фармацевтичній термінології;
- навчити утворювати форми дійсного та умовного способу активного та пасивного стану;
- навчити утворювати та вживати форми дієслова, які вживаються у рецептурі та фармацевтичній термінології;
- відпрацювати навички перекладу елементарних речень, висловів та афоризмів, що мають деонтологічну значущість.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика української та англійської мов.	Правила утворення однини наказового способу однини та третьої особи однини і множини умовного способу дієслів.	Знаходити основу дієслова, утворювати і перекладати деякі форми умовного та наказового способів.

V. Зміст теми заняття:

- граматичні категорії дієслів;
- словникова форма і основа дієслова;
- неозначена форма дієслова;
- умовний спосіб дієслів;
- наказовий спосіб дієслів;
- стандартні рецептурні висловлювання;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Способи дієслів, уживані у фармацевтичній	Лекційний запис матеріалу. Записування	- дійсний спосіб дієслова, - дієслово esse, - порядок слів у	30

	термінології.	рецептурних фраз з дієсловами - §39. Ознайомлення з л/м - § 42.	латинському реченні, - умовний спосіб дієслова, - дієслово <i>fiēri</i> у рецептах.	
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконати усно вправу 1 С. 228 (Смольська). Вислови: <i>Dum spiro, spero. Fiat lux! Audiatur et altēra pars.</i>	Lectio XVIII §§ 140 – 141. Вивчити дієслівні рецептурні формулювання. Впр. 3,6 С.229 письм. (Смольська). Заняття 18, впр. 1 – 2, С.44 усно (посібник).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- фармацевтична термінологія: деякі генеральні фармацевтичні терміни;
- тривіальні назви лікарських засобів;
- способи словотвору тривіальних назв лікарських засобів;
- відомості про лікарські форми;
- відповіді на питання:

1. Поясніть правила використання великої і малої літери у фармацевтичних назвах. 2. Які ви знаєте основні групи лікарських форм? Визначте словникову форму даних термінів.

3. До якої відміни і роду належить більшість назв лікарських засобів у латинській мові?

4. Як виписуються комерційні назви лікарських засобів?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», «Лікарські форми», «Наказовий спосіб дієслів», «Частотні відрізки», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу: задачі, завдання, тести.

Вправа 1. Перекласти терміни з латинської мови:

Recīpe. Detur. Signa. Sterilisētur! Da tales doses. Misce, fiat linimentum. Misce, fiat unguentum. Misce, fiant suppositoria rectalia (vaginalia). Misce, fiat pasta. Misce, ut fiat pulvis. Misce, ut fiat emulsum.

Вправа 2. Перекласти терміни на латинську мову:

Видай. Змішай, нехай утвориться порошок. Познач. Видати такі дози числом. Змішай, нехай утвориться паста. Змішай, нехай утвориться свічка вагінальна (ректальна). Змішати. Простерилізувати! Змішай, нехай утворить збір.

Вправа 3. Перекласти терміни з латинської мови:

mucilāgo seminum Lini, emulsum olei Ricini, extractum Frangulae fluidum, Stilus Mentholi, folia Plantaginis, radices Belladonnae, pulvis extracti Belladonnae sicci, tabulettae olei Menthae, succus Aloës, extractum Valerianaе spissum.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio duodevicesima (XVIII)

Тема: Прийменники.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Пов'язана з професійною орієнтацією, оскільки майбутній лікар повинен досконало володіти фармацевтичною термінологією, номенклатурою лікарських форм.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити утворювати терміни з використанням знахідного і місцевого відмінків;
- навчити використовувати прийменники у фармацевтичних назвах.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія,	Закінчення знахідного та місцевого відмінків; прийменники,	Утворювати форми знахідного та місцевого відмінків

	фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	які керують знахідним і місцевим відмінками.	іменників 1-5 відмін і прикметників I- II груп і вищого ступеня порівнянн.
--	---	---	---

V. Зміст теми заняття:

- знахідний відмінок;
- місцевий відмінок;
- прийменники;
- стандартні рецептурні висловлювання з використанням прийменників;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Прийменники. Знахідний і місцевий відмінки іменників.	Записування лекції. Ознайомлення з л/м, професійними медичними виразами з прийменниками – стор. 43.	Стандартні рецептурні висловлювання з використанням прийменників	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконати усно вправу 6, С. 48 (Смольська). Вислови: Via est vita. Persona grata. Persona non grata	Lectio VI, § 29, впр. 7, С. 48 письм. (Смольська). Заняття 19 (посібник). Впр. 1, С. 46 письм.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- граматичні категорії дієслів;
- словникова форма і основа дієслова;
- відповіді на питання:

1. Скільки дієвідмін має дієслово в латинській мові?
2. Як визначається дієвідміна?
3. Як визначається основа дієслів?
4. Особові закінчення у 3-й особі sing. praes. ind. act. _____ .
5. Особові закінчення у 3-й особі plur. praes. ind. act. _____ .
6. Особові закінчення у 3-й особі sing. praes. ind. pass. _____ .
7. Особові закінчення у 3-й особі plur. praes. ind. pass. _____ .
8. Як утворюється умовний спосіб дієслів I, II, III, IV дієвідмін?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:
підручники, словники, зошити, таблиці: «Закінчення п'яти латинських відмін», «Прийменники», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння нового матеріалу.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти латинською мовою, звернути увагу на керування прийменниками відмінами:

під тазом, над ребрами, на долоні, навколо ясен, між лопатками, в ампулах, через оболонку, проти ангіни, із ягід бузини, у темній пляшці, в артерію, для ванн.

Вправа 2. Перекласти, пояснити вживання відмінків:

inter vertebrae, a vertebra, ab ulna, ex ollis, sine aqua, ad aegrotam, in lagenam, in charta, per venas, sub maxilla.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio undevicesima (XIX)

Тема: Структура рецепту. Правила оформлення рецептурного рядка латинської частини рецепта.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Пов'язана з професійною орієнтацією, оскільки майбутній лікар повинен досконало володіти фармацевтичною термінологією, номенклатурою лікарських форм, повинен чітко, грамотно і швидко виписати хворому рецепт.

II. Навчальні цілі заняття:

- сформуванню знання про форму запису та структуру латинської частини рецепта;
- сформуванню знання про найважливіші рецептурні скорочення;
- виробити навички оформлення рецепта.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Основні правила виписування рецептів.	Оформлювати латинську частину рецепту.

V. Зміст теми заняття:

- правила оформлення рецептурного бланку;
- особливості оформлення латинської частини рецепта;
- правила вживання скорочень у латинській частині рецепта;
- стандартні рецептурні висловлювання;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Рецепт. Структура, його латинська частина.	Записування лекції. Ознайомлення з найважливішими рецептурними скороченнями.	Стандартні рецептурні скорочення	30
Заключний етап	Закріплення	Перекласти	Lectio XXXI -	30

	навичок.	рецепти російською мовою впр. 4, С. 264 (Смольська). Вислови: Eruditio asp̄era optima est. Per asp̄era ad astra.	XXXIV §§ 161-164 Впр. 3, С.264 письм. (Смольська). Заняття 20 вивчити правила (посібник).
--	----------	---	--

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Які прийменники керують знахідним відмінком?
2. Які прийменники керують місцевим відмінком?
3. Які прийменники керують і знахідним, і місцевим відмінком ?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Структура рецепта», «Дієслова, що вживаються в рецептах», «Найуживаніші рецептурні скорочення»; роздавальний матеріал: вправи з перекладу рецептів.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти рецепти:

Recīpe: Aquae Plumbi 50 ml

Da.

Signa:

Recīpe: Tincturae Sophorae 100 ml

Da.

Signa:

Recīpe: Tincturae Valerianae cum Camphora 20 ml

Da.

Signa:

Recīpe: Unguenti «Apilacum» 0,6% 50,0

Da.

Signa:

Recīpe: Extracti Thymi fluidi 20 ml

Sirupi Sacchari 100 ml

Misce. Da.

Signa:

Recīpe: Infusi foliorum Farfarae 15,0 - 200 ml

Detur.

Signetur:

Recīpe: Mentholi 0,1

Anaesthesini 1,0

Vaselini

Lanolini ana 5,0

Misce, fiat unguentum

Da.

Signa:

Reciĉpe: Succi Kalanchoës 20,0
Furazolidoni
Novocaini ana 0,125
Lanolini anhydrici 30,0
Misce, fiat unguentum
Detur.

Signetur:

Reciĉpe: Euphyllini 0,5
Aquae purificatae 10 ml
Misceatur. Detur.

Signetur:

Reciĉpe: Iodoformii
Boli albae ana 5,0
Misce, fiat pulvis
Da.

Signa:

Вправа 2. Перекласти латинською мовою та записати зі скороченнями:

Візьми: Екстракту красавки
Гліцерину по 5,0
Очищеної води 5 мл
Очищеного свинячого сала (або емульсійної основи)
Вазеліну по 17,5
Змішай. Видай.

Познач:

Візьми: Дігтярної мазі 5% 50,0
Видай.

Познач:

Візьми: Настояю квіток ромашки 50,0 – 500 мл
Видай.

Познач:

Візьми: Медичного желатину 10,0
Видай такі дози числом 5 в оригінальній склянці

Познач:

Негайно!

Візьми: Кордіаміну 1 мл
Видати такі дози числом 10 в ампулах

Позначити:

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, фармацевтичних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio vicesima (XX)

Тема: Хімічна номенклатура на латинській мові. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Пов'язана з професійною орієнтацією, оскільки майбутній лікар повинен досконало володіти хімічною номенклатурою. Вміти чітко, грамотно і швидко виписати хворому рецепт.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити утворювати латинською мовою назви кислот, оксидів;
- навчити писати в рецептах найменування хімічних елементів та сполук;
- сформулювати знання про форму запису та структуру латинської частини рецепта.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Найважливіші назви хімічних елементів, кислот, оксидів.	Утворювати латинською мовою назви кислот і оксидів.

V. Зміст теми заняття:

- назви хімічних елементів;
- назви кислот, узгодження цих назв, використання суфіксів;
- назви оксидів, особливості структури найменувань оксидів;

- стандартні рецептурні висловлювання з назвами кислот, хімічних елементів, оксидів;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Латинська хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів.	Конспектування лекції. Ознайомлення з назвами хімічних елементів, кислот, оксидів.	Назви хімічних елементів, кислот, оксидів.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Заняття 21 (посібник). Виконати впр. 1,2, С. 50 письмово. Вислови: Medica mente, non medicamentis. Cum grano salis.	Lectio XXIX, XXXI – XXXIV §§ 145 – 148 (Смольська). Виконати письм. вправи № 3, 4, С. 50 (посібник).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Зі скількох частин складається рецепт?
2. Які частини рецепта пишуться латинською мовою?
3. В якому відмінку вживаються назви лікарських рослин?
4. Яке слово вживається при однаковій кількості двох або більше інгредієнтів?
5. На які типи розподіляють лікарські засоби за призначенням?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Дієслова, що вживаються в рецептах», роздавальний матеріал: вправи з перекладу рецептів.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти латинською мовою.

- а) фосфор, сірка, азот, хлор, водень, кисень, саліцилова кислота, молочна кислота, окис цинку;
- б) розчин перекису водню, розчин йоду для зовнішнього застосування, жовтий оксид ртуті, осаждена сірка, відновлене залізо у капсулах, порошкова борна

кислота, таблетки ацетилсаліцилової кислоти, розведена хлористоводнева кислота в темній склянці як внутрішній лікарській засіб, препарати заліза при анемії, нікотинова кислота в таблетках, вкритих оболонкою.

Вправа 2. *Перекласти з латинської мови.*

1. Sirupus cum Ferro. 2. Unguentum Zinci album. 3. Acidum boricum remedium antisepticum est. 4. Aqua Plumbi. 5. Ferrum reductum. 6. Sulfur depuratum pro aspersionibus. 4. Phosphorus radioactivus. 7. Hydrargyrum praecipitatum album. 8. Emplastrum Plumbi simplex et compositum. 9. Sulfur praecipitatum ad usum externum. 10. Suspensio Carbonis activati aquosa. 11. Pasta Zinci est remedium antisepticum externum.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, фармацевтичних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.

2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio vicesima prima (XXI)

Тема: Хімічна номенклатура на латинській мові. Назви солей.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Пов'язана з професійною орієнтацією, оскільки майбутній лікар повинен досконало володіти хімічною номенклатурою лікарських форм. Вміти чітко, грамотно і швидко виписати хворому рецепт.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити утворювати латинською мовою назви солей;
- навчити писати в рецептах найменування солей;
- сформулювати знання про форму запису та структуру латинської частини рецепта.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Найважливіші назви солей та принципи їх утворення.	Утворювати латинською мовою назви солей.

V. Зміст теми заняття:

- назви солей;
- ознайомлення з правилами утворення назв солей;
- назви вуглеводних і кислотних радикалів;
- назви складних ефірів;
- стандартні рецептурні висловлювання з назвами солей, радикалів та ефірів;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Латинська хімічна номенклатура. Назви солей, складних ефірів.	Конспектування лекції. Ознайомлення з назвами солей, складних ефірів.	Назви солей, вуглеводневих й кислотних радикалів, ефірів.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконати письмово впр. 1, С.52 (посібник). Вислови: Noli nocēre. Invīte data non sunt grata.	Lectio XXIX, XXXI - XXXIV §§ 149 – 152. Впр. 3, 4, С. 238 письм. (Смольська).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Назви аніонів солей оксигеновмісних кислот з максимальним ступенем окиснення мають суфікс
2. Назви аніонів солей оксигеновмісних кислот з меншим ступенем окиснення мають суфікс
3. Назви оксидів виражають іменником

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці: «Структура рецепта», «Дієслова, що вживаються в рецептах», «Назви солей»; роздавальний матеріал: вправи з перекладу рецептів.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти латинською мовою:

I. Йодид калію, сульфат магнію, карбонат заліза, гідрохлорид адреналіну, сульфат кальцію, гідрокарбонат натрію, нітрат стрихніну, бромід натрію, сульфат атропіну, фосфат кодеїну, сульфід барію, основний нітрат вісмуту, арсеніт калію, амлінітрил, барбітал-натрій.

II. 1. Норадреналіну гідротартрат для внутрішньовенних ін'єкцій. 2. Таблетки гідротартрату платифіліну як знеболювальний і заспокійливий засіб. 3. Сульфат кодеїну з цукром в таблетках або порошках проти кашлю. 4. Кристали перманганату калію для полоскання. 5. Натрію оскибурат для наркозу. 6. Розчин основного ацетату свинцю. 6. Розчин сульфату атропіну в ампулах. 7. Мазь гідрохлориду тетрацикліну 1% для очей. 8. Таблетки з фенілсаліцилатом. 9. Таблетки Теоброміну-натрію. 10. Основний карбонат магnezії для зовнішнього вживання як присипка.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, фармацевтичних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.

2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат,

Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio vicesima secunda (XXII)

Тема: Виписування таблеток, свічок.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Пов'язана з професійною орієнтацією: майбутній лікар повинен досконало володіти фармацевтичною термінологією, номенклатурою лікарських форм. Зумовлена професійною необхідністю: майбутній лікар повинен чітко, грамотно і швидко виписати хворому рецепт.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити грамотно виписувати рецепти на тверді лікарські форми : таблетки і свічки, використовуючи розгорнутий та скорочений способи;
- сформувані знання про форму запису та структуру латинської частини рецепта.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Правила виписування рецептів на таблетки і свічки.	Оформлювати латинську частину рецепту на таблетки та свічки.

V. Зміст теми заняття:

- ознайомлення з правилами виписування рецептів на таблетки і свічки;
- вживання знахідного відмінку при виписування рецептів;
- стандартні рецептурні висловлювання;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний	Правила	Конспектування	Стандартні	30

етап	виписування рецептів на таблетки і свічки	лекції. Ознайомлення з правилами виписування рецептів на таблетки і свічки.	рецептурні скорочення.	
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконати письмово впр. 1,2, С.53. (посібник). Вислови: Citius, altius, fortius. Mala herba cito crescit.	Lectio XXXI – XXXIV §§183, 187 (Смольська). Заняття 23. Вивчити правила. Перекласти впр. 3, 4, С. 53 письм. (посібник).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Як будуються назви солей?
2. Які суфікси вживаються в назвах аніонів солей оксигеновмісних кислот? Солей безоксигеновмісних кислот? Як відмінюються ці назви?
3. Який префікс вживається в назвах аніонів основних солей?
4. Як утворюються назви деяких органічних калієвих та натрієвих солей?
5. Як утворюються назви кислотних та вуглеводневих радикалів?
6. Як утворюються латинські назви естерів?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Сталі фармацевтичні вирази з дієсловами», «Назви солей»; роздавальний матеріал: вправи з перекладу рецептів.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти рецепти українською мовою:

Ресіре: Tabulettas «Rheopyrinum» numero 20

Da.

Signa:

Ресіре: Ferri reducti 0,2

Da in tabulettis obductis numero 20

Signa:

Ресіре: Pulveris radices Rhei 0,5

Da tales doses numero 10 in tabulettis

Signa:

Вправа 2. Перекласти латинською мовою та записати зі скороченнями:

Візьми: Супозиторії з синтоміцином 0,25 числом 6

Видай.

Познач:

Візьми: Свічки «Анузол» числом 6

Видай.

Познач:

Візьми: Фтивазиду 0,5

Видати такі дози числом 25 у таблетках

Позначити:

Візьми: Еритроміцину 0,1

Видати такі дози числом 10 у таблетках

Позначити:

Вправа 3. Оформити рецептурні прописи латинською мовою, записати їх у повній та скороченій формах:

1. 12 супозиторіїв, кожен з яких містить дерматол й іхтіол (по 0,2), бутирол скільки потрібно.
2. 10 таблеток, які містять димедрол (0,025), еуфілін (0,1), цукор (0,2).

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, фармацевтичних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio vicesima tertia (XXIII)

Тема: Ознайомлення з греко-латинськими префіксами, суфіксами, коренями.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Пов'язана з професійною орієнтацією: майбутній лікар повинен досконало володіти фармацевтичною термінологією, номенклатурою лікарських форм. Зумовлена професійною необхідністю: майбутній лікар повинен чітко, грамотно і швидко виписати хворому рецепт.

II. Навчальні цілі заняття:

-навчити розпізнавати та запам'ятовувати найменування лікарських засобів для безпомилкового написання;

- навчити виділяти словотворчі елементи в найменуваннях;

сформувані знання про будову фармацевтичного найменування.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Способи словотвору і типові структури найменувань лікарських засобів і препаратів.	Зв'язувати особливості написання найменувань і, частково, значень з включеними в їх склад регулярними відрізками.

V. Зміст теми заняття:

- теоретичні питання: правопис частотних відрізків, що містять інформацію про хімічний склад лікарського засобу та його належність до фармакологічної групи;

- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні і цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Греко-латинські префікси, суфікси, корені.	Конспектування лекції. Ознайомлення з греко-латинськими префіксами, суфіксами, терміноелементами	Греко-латинські префікси, суфікси, корені.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконати письмово впр. 1, С. 69. (посібник). Вислови: Primus inter pares. Audiatur et altera pars. Tertium non datur.	Заняття 24 (посібник). Впр. 2, С. 69.	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Який відмінок використовується при виписуванні рецептів на таблетки і свічки?
2. Як прописуються таблетки з комерційною назвою?
3. Як прописуються свічки, які складаються з одної діючої речовини?
4. Як прописують свічки і таблетки скороченим способом?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці: «Структура рецепта», «Дієслова, що вживаються в рецептах», «Назви солей»; роздавальний матеріал: вправи з перекладу рецептів.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Записати назви лікарських засобів латинською мовою, виписати фармацевтичні відрізки та вказати їх значення:

1. Гастрофит.
2. Кардіовален.
3. Гепарин.
4. Гідрокортизон.
5. Дігоксин.
6. Кормагnezин.
7. Нафтзін.
8. Хлорнітрофенол.
9. Цистин.
10. Циклофосфамід.
11. Андолор.
12. Трімеканін.
13. Ібупрофен.
14. Етазол.
15. Анастезин.

Вправа 2. Перекласти латинською мовою:

1. Таблетки «Мікрройод» з фенобарбіталом, вкриті оболонкою.
2. Тіопенталнатрій з салицилатом натрію.
3. Порошок амінофеназону.
4. Розчин хлориду натрію з глюкозою.
5. Розчин нікотинамід у ампулах.
6. Сироп «Панадол» для дітей.
7. Мефеномінова кислота в таблетках.
8. Синтоміцинова емульсія для зовнішнього вживання.
9. Порошок і таблетки пеніциліну.
10. Розчин еуфіліну для внутрішньом'язової ін'єкції.

Вправа 3. Указати значення виділених у назвах препаратів частотних відрізків:

Abapressin, Albakort, Abocillin, Aldevit, Caryolysinum, Acephenum, Amicardin, Aminophyllinum, Acidocyclin, Acidotest, Androfort, Angised, Adiazin, Apothyrin, Aethacainum, Barbamyl, Carcholin, Cycloestrolum.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, фармацевтичних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т. В. Филат, Е. А. Ключко, Л. В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio vicesima quarta (XXIV)

Тема: Виписування рецептів на лікарські збори.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення заняття: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: майбутній лікар повинен досконало володіти фармацевтичною термінологією, номенклатурою лікарських форм. Зумовлена професійною необхідністю: майбутній лікар повинен чітко, грамотно і швидко виписати хворому рецепт.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити грамотно виписувати рецепти лікарських зборів, використовуючи розгорнутий та скорочений способи;
- сформувати знання про форму запису та структуру латинської частини рецепта.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Біологія, загальна хімія, фармакологія, усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Правила виписування рецептів лікарських зборів.	Оформлювати рецепти лікарських зборів.

V. Зміст теми заняття:

- ознайомлення з правилами виписування рецептів лікарських зборів;
- вживання множини при виписування рецептів;
- стандартні рецептурні висловлювання;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Виписування рецептів на	Конспектування лекції.	Назви зборів	30

	лікарські збори	Ознайомлення з правилами виписування рецептів на лікарські збори.		
Заключний етап	Закріплення навичок.	Виконати письмово впр. 1, С.292 (Смольська). Вирази: Sint ut sunt non sint. Re non verbis.	Вивчити назви зборів С. 59 (посібник). Перекласти письм. вправи 3, С. 293 (Смольська).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Що таке словотворчий елемент?
2. Які словотворчі елементи вживаються у назвах антибіотиків?
3. Які словотворчі елементи вживаються у назвах гормональних препаратів?
4. Яким чином можна визначити, які хімічні сполуки є в лікарському засобі?
5. Які словотворчі елементи вказують на фармакологічну дію лікарського засобу?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Назви лікарських зборів»; роздавальний матеріал: вправи з перекладу рецептів.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти латинською мовою та записати зі скороченнями:

Візьми: Листя перцевої м'яти
Квітів ромашки по 40,0
Листя трилистика
Трави деревію по 20,0
Змішай, щоб утворився збір
Видай.
Познач:

Візьми : Сечогінного збору 50,0

Видай. Познач.

Вправа 2. Виписати рецепти латинською мовою та записати зі скороченнями:

1. Виписати збір такого складу: по 15 гр. кори крушини, листя м'яти перцевої, кореневища з коренями валеріани. Приймати по 50 мл 3 рази на день.
2. Виписати збір такого складу: по 50 гр. листя сени, кори крушини, плодів коріандрю та коренів солодки.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, фармацевтичних довідників;

- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio vicesima quinta (XXV)

Тема: Латинські та грецькі префікси.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Для лікаря повинен бути прозорим будь-який медичний термін, зокрема клінічний термін, записаний латинською та рідною мовами; він повинен бачити і розуміти значення того чи іншого терміноелемента, тієї чи іншої морфеми.

II. Навчальні цілі заняття:

- сформуувати знання про латинські та грецькі префікси;
- навчити утворювати клінічні терміни.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопрдметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Загальні поняття словотвору, префікси.	Виводити значення префіксів, утворювати префіксальні слова із заданим значенням.

V. Зміст теми заняття:

- особливості префіксального способу словотворення;
- детальне ознайомлення з найуживанішими префіксами в клінічній термінології;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Латинські та грецькі префікси.	Конспектування лекції. Ознайомлення з особливостями префіксального словотвору.	Латинські та грецькі префікси.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Заняття 24, впр. 1,2 С.69 письм. (посібник). Вислови: Medicus curat, natura sanat. Volens – nolens.	Lectio XXV §§112 – 115, впр. 6, С. 192 пис. (Смольська).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Назвіть правила виписування рецептів на лікарські збори.
2. Вживання множини при виписування рецептів.

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Латинські та грецькі префікси»; роздавальний матеріал: вправи з перекладу клінічних термінів.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти терміни:

adductio, endoscapularis, entoderma, epigastrium, infrascapularis, diencephalon, metastasis, parametrium, parotis, symbiosis, anamnesis, dystonia.

Вправа 2. Дописати терміни, використовуючи потрібні префікси:

ослаблення (відсутність) тону – ...tonia
 підвищений вміст цукру в крові – ...glykaemia
 порушення нормальної кишкової флори – ...bacteriosis
 запалення внутрішньої оболонки матки – ...metritis
 навколощитоподібний – ...thyroideus
 спрямований проти сказу – ...rubicus
 протиотрута - ...dotum
 надгорбистий – ...thalamicus
 серозна оболонка внутрішньої поверхні серця – ...cardium
 навколосерцева сумка – ...cardium
 переповнення кров'ю – ...aemia
 розлад функції – ...functio

ослаблення пам'яті – ...mnesia
надчеревна ділянка – ...gastrium
протицифтерійна сироватка – serum ...diphthericum

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, клінічних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio vicesima sexta (XXVI)

Тема: Суфікси -itis, -osis, -iasis, -oma, -ismus.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Для лікаря повинен бути прозорим будь-який медичний термін, зокрема клінічний термін, записаний латинською та рідною (українською) мовами; він повинен бачити і розуміти значення того чи іншого терміноелемента, тієї чи іншої морфеми.

II. Навчальні цілі заняття:

- сформуувати знання про латинські та грецькі суфікси;
- навчити утворювати клінічні терміни.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються.	1. Усі клінічні дисципліни.	Загальні поняття	Виводити значення
2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	2. Граматика латинської мови.	словотвору, суфікси.	суфіксів, утворювати суфіксальні

			слова із заданим значенням.
--	--	--	-----------------------------

V. Зміст теми заняття:

- особливості суфіксального способу словотворення;
- детальне ознайомлення з найуживанішими суфіксами в клінічній термінології;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Суфікси -itis, -osis, -iasis, -oma, -ismus.	Конспектування лекції. Ознайомлення з суфіксальним словотворенням.	Латинські та грецькі префікси й суфікси	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Заняття 25, впр. 1,2 С.71 усно. (посібник). Вислови: Sis felix! Manus manum lavat.	Lectio XXI §§99, впр. 1, С. 158 пис. (Смольська). Заняття 25, впр.3, С.71 усно (посібник).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- охарактеризуйте особливості префіксального способу словотворення;
- назвіть найуживаніші префікси в клінічній термінології.

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці суфіксів, роздавальний матеріал – вправи, що містять завдання утворити клінічні терміни.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти, пояснити утворення клінічних термінів:

gerontologia, geriatria, glykaemia, glykolÿsis, panplogia, tachycardia, anisoreflexia, panotitis, nephrolithiasis, infantilismus, lipoma, erythrocytosis, polyarthritus, hepatoma.

Вправа 2. Дописати терміни:

лікар – спеціаліст із захворювань старечого віку – ...iater

вміст цукру в крові – ...aemia

виділення цукру з сечею – ...suria

повальна хвороба, що охоплює більшу частину країни – ...demia

Вправа 3. Утворити терміни:

поворотна ліктьова артерія
поворотний гортанний нерв
блукаюча нирка
зростаючий пульс
деформуючий артрит
переміжна лихоманка
проникаюча виразка
повзуча виразка
проривна виразка

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, клінічних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Ключко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio vicesima septima (XXVII)

Тема: Вступ до клінічної термінології. Греко-латинські дублети іменників І відміни. Кінцеві терміноелементи І відміни.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Для лікаря повинен бути прозорим будь-який медичний термін, зокрема клінічний термін, записаний латинською та рідною мовами; він повинен бачити і розуміти значення того чи іншого терміноелемента, тієї чи іншої морфеми.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити розуміти та конструювати клінічні терміни, що містять терміноелементи І відміни;

- сформуванати знання про латинські та грецькі дублети іменників I відміни;
- навчити конструювати клінічні терміни за допомогою греко-латинських дублетів та кінцевих терміноелементів I відміни.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопродметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Греко-латинські дублети іменників I відміни та кінцеві терміноелементи I відмін відміни.	Конструювати клінічні терміни за допомогою греко-латинських дублетів іменників I відміни.

V. Зміст теми заняття:

- знайомство з клінічною термінологією;
- особливості вживання клінічних термінів;
- поняття про греко-латинські дублети;
- поняття про терміноелемент. закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Латинські та грецькі дублети іменників I відміни	Конспектування лекції. Ознайомлення з латинськими та грецькими дублети іменників I відміни	Латинські та грецькі дублети іменників I відміни	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Заняття 26, впр.1 – 2 С.72 усно (посібник) Вислови: Primus inter pares. Audiatur et altera pars. Tertium non datur.	Lectio XVII §§84 – 85, л/м С. 128 – 129 вивчити (Смольська). Заняття 26, впр. 3 С.72 письм. (посібник)	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Які суфікси називають запальні процеси, захворювання, хвороби незапального характеру?
2. Який суфікс вказує на захворювання, пов'язане з перевищенням норми?
3. Суфікс на позначення пухлини?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці: «Греко-латинські дублети іменників I відміни», «Утворення початкових та кінцевих терміноелементів», роздавальний матеріал – вправи, що містять завдання утворити клінічні терміни.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Знайти у другому стовпчику значення терміноелементів:

Вена	Enter-
Схильність	Ophthalm-
Клітина	Phil-
Кишка	Phob-
Боязнь	My-
Око	Phleb-
М'яз	Cyt-
Сечовий міхур	Aden-
Залоза	Rrhaph-
Зшивання	Cyst-

Вправа 2. Підкреслити у термінах грецькі терміноелементи, написати їх значення:

hydrophobia, oxygenotherapia, pharmacologia, phlebogramma, cystoscopy, pathologia, myalgia, uraemia, topographia, physiologia.

Вправа 3. Утворити терміни із заданим значенням:

наука про життя, боязнь ліків, огляд сечового міхура, вчення про м'язи, біль у хребті, огляд носа, дослідження головного мозку, захворювання ясен, кишкова кровотеча, зшивання губи.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, клінічних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2.Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio duodetricesima (XXVIII)

Тема: Греко-латинські дублети іменників II відміни.

Курс I, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Для лікаря повинен бути прозорим будь-який медичний термін, зокрема клінічний, записаний латинською та рідною мовами; він повинен бачити і розуміти значення того чи того терміноелемента, тієї чи іншої морфеми.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити розуміти та конструювати клінічні терміни, що містять терміноелементи II відміни;
- сформувати знання про латинські та грецькі дублети іменників II відміни.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопродметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Греко-латинські дублети I-II відмін та кінцеві терміноелементи I - II відмін.	Конструювати клінічні терміни за допомогою греко-латинських дублетів та кінцевих терміноелементів.

V. Зміст теми заняття:

- знайомство з клінічною термінологією;
- особливості вживання клінічних термінів;
- поняття про греко-латинські дублети;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Латинські та грецькі дублети	Конспектування лекції.	Греко-латинські дублети іменників	30

	іменників відміни.	II	Ознайомлення з латинськими та грецькими дублети іменників II відміни.	I-II відмін.	
Заключний етап	Закріплення навичок.		Заняття 27, впр.1 С.73 усно (посібник) Вислови: Primus inter pares. Audiatur et altera pars. Tertium non datur.	Lectio XVIII §§88 – 90 , л/м С. 136 – 138 вивчити (Смольська). Заняття 27, впр.2, 3 С.74 письм. (посібник)	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Що таке клінічна термінологія?
2. Що є спільного та різного між клінічними терміноелементами та фармацевтичними частотними відрізками?
3. Які види терміноелементів ви знаєте?
4. За якими правилами утворюються клінічні терміни?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Греко-латинські дублети іменників I-II відмін», «Утворення початкових та кінцевих терміноелементів», роздавальний матеріал – вправи, що містять завдання утворити клінічні терміни.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти клінічні терміни:

hydraemia, neurorrhaphia, omphalectomia, topographia, polydactylia, neuralgia, rhinopolastica, rectoscopy, cytopenia, hysterotomia, metralgia, encephalitis.

Вправа 2. Утворити терміни, пояснити їх значення:

рослина

ліки

вода

повітря

жар

} ... (o)therapia

голова

нирка

м'яз

шлунок

сечовий міхур

} ... (o)algia

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;

- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, клінічних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.
2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.
2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio undetricesima (XXIX)

Тема: Греко-латинські дублети прикметників 1-ї групи. Дісприкметник минулого часу пасивного стану в клінічній термінології.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Для лікаря повинен бути прозорим будь-який медичний термін, зокрема клінічний термін, записаний латинською та рідною мовами; він повинен бачити і розуміти значення того чи іншого терміноелемента, тієї чи іншої морфеми.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити утворювати клінічні терміни;
- сформувати знання про греко-латинські дублети прикметників 1-ї групи.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Греко-латинські дублети прикметників 1-ї групи.	Конструювати клінічні терміни за допомогою греко-латинських дублетів прикметників 1-ї групи.

V. Зміст теми заняття:

- ознайомлення з клінічною термінологією;
- поняття про особливості вживання клінічних термінів;
- поняття про греко-латинські дублети прикметників 1-ї групи;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	греко-латинські дублети прикметників 1-ї групи.	Конспектування лекції. Ознайомлення з греко-латинськими дублетами прикметників 1-ї групи.	Греко-латинські дублети прикметників 1-ї групи.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Заняття 28 впр.1 С.75 усно (посібник) Вислови: <i>Dicere non est facere.</i>	Lectio XIX §§93 – 94, л /м С. 143 – 144 вивчити (Смольська). Заняття 28, впр.2, 3 С.76 письм. (посібник).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Назвати греко-латинські дублети прикметників I-II відміни на позначення кольорів, станів, розміру, смаку.
2. До яких відмін належать дієприкметники минулого часу пасивного стану?
3. Назвати дієприкметники на позначення уражень тканин, органів.

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці: «Греко-латинські дублети прикметників 1-ї групи», «Утворення початкових та кінцевих терміоеlementів», роздавальний матеріал – вправи, що містять завдання утворити клінічні терміни.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти, пояснити утворення клінічних термінів:

leucopenia, leucoderma, hydraemia, hydrotherapia, polyuria, oligophrenia, leucocytus, oxygenotherapia, cardiosclerosis, anoxia, anoxaemia, macrocephalia, oliguria, bradykinesia, sclerodactylia, megaloglossia.

Вправа 2. Дописати терміни:

збільшення кількості білих кров'яних тілець – ... penia

водянка суглоба – ... arthrosis

несправжня мембрана – ... membrana

сухість шкіри – ... derma

множинне запалення суглобів – ... arthritis

бачення предметів у збільшеному вигляді – ... opsia

бачення предметів у жовтому кольорі – ... opsia

уповільнення ритму серцевої діяльності – ... cardia

окиснення – ... datio

Вправа 3. Утворити терміни:

вроджена вада серця

неповний вивих

розсіяний склероз

збільшення частоти дихання

переміжна кульгавість

розтягнення зв'язок коліна

почервоніння шкіри

несправжня жовтяниця

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, клінічних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.

2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат,

Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio tricesima (XXX)

Тема: Греко-латинські дублети іменників III відміни чоловічого та жіночого родів.

Курс I, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Для лікаря повинен бути прозорим будь-який медичний термін, зокрема клінічний термін, записаний латинською та рідною мовами; він повинен бачити і розуміти значення того чи іншого терміноелемента, тієї чи іншої морфеми.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити утворювати клінічні терміни;
- сформувати знання про греко-латинські дублети іменників III відміни чоловічого та жіночого родів.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Греко-латинські дублети іменників III відміни чоловічого та жіночого родів	Конструювати клінічні терміни за допомогою греко-латинських дублетів іменників III відміни.

V. Зміст теми заняття:

- ознайомлення з клінічною термінологією;
- особливості вживання клінічних термінів;
- поняття про греко-латинські дублети іменників III відміни чоловічого та жіночого родів;
- закріплення матеріалу: виконання вправ за темою заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Греко-латинські дублети іменників III відміни	Конспектування лекції. Ознайомлення з греко-	греко-латинські дублети іменників III відміни	30

	чоловічого та жіночого родів.	латинськими дублетами іменників III відміни чоловічого та жіночого родів.	чоловічого та жіночого родів.	
Заключний етап	Закріплення навичок.	Заняття 29 впр.1 С.77 усно (посібник)	Lectio XX §§96, л /м С. 149 – 150 вивчити (Смольська). Заняття 29, впр.2, 3 С.78 письм. (посібник).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Назвати греко-латинські дублети прикметників 1-ї групи.

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці греко-латинських дублетів іменників III відміни

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти, пояснити утворення клінічних термінів:

myalgia, arthralgia, gastralgia, dermatologia, lipaemia, haemolysis, pyelographia, pyelitis, gastrotomia, osteologia, anthropophobia, parodontitis, anthropologia, menometrorrhagia

Вправа 2. Дописати терміни:

біль по ходу нерва – neuro...

лікарський препарат, який знімає біль – an...inum

крововилив у суглоб – haem...osis

пухлина з хрящової тканини – ...oma

з'єднання кісток хрящовою тканиною – syn...osis

спеціаліст зі шкірних хвороб – ...logus

лікування хворого шляхом переливання його власної крові – auto...therapia

порушення обміну жиру – ...dystrophia

запалення ниркових мисок і нирок – ...nephritis

розширення ниркових мисок – ...ectasia

розрізання суглоба – arthro...

зубний біль – ...algia

зубна пухлина – ...oma

розтин живота – laparo...

Вправа 3. Перекласти діагнози:

exacerbatio pneumoniae chronicae;

complicatio asthmatis bronchialis;

curatio laryngitis;

insufficiencia cardiopulmonalis;

punctio pulmonum;

intubatio tracheae.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;

- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, клінічних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.

2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат,

Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio tricesima prima (XXXI)

Тема: Греко-латинські дублети іменників III відміни середнього роду. Терміноелементи III відміни.

Курс I, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Для лікаря повинен бути прозорим будь-який медичний термін, зокрема клінічний термін, записаний латинською та рідною мовами; він повинен бачити і розуміти значення того чи іншого терміноелемента, тієї чи іншої морфеми.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити перекладати клінічні терміни;
- сформувати знання про греко-латинські дублети іменників III відміни середнього роду.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються.	1. Усі клінічні дисципліни.	Греко-латинські	Конструювати клінічні терміни
2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами)	2. Граматика латинської	дублети іменників III	за допомогою греко-

цієї дисципліни).	мови.	відміни середнього роду.	латинських дублетів іменників III відміни.
-------------------	-------	--------------------------	--

V. Зміст теми заняття:

- поняття про греко-латинські дублети іменників III відміни середнього роду;
 - ознайомлення з кінцевими терміноелементами III відміни на *-sis*.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Греко-латинські дублети іменників III відміни середнього роду.	Конспектування лекції. Ознайомлення з греко-латинськими дублетами іменників III відміни середнього роду.	греко-латинські дублети іменників III відміни середнього роду	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Заняття 30, впр.1 С.79 усно (посібник)	Lectio XXI §§96, 98, л /м С. 149 – 150, 154 вивчити (Смольська). Заняття 30, впр.2, 3 С.80 письм. (посібник).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Назвати греко-латинські дублети на позначення органів тіла, крові, хірургічних дій;
2. Вказати характерні зміни основи в Gen. sing. іменників чоловічого та жіночого роду III відміни;
3. Назвати іменники III відміни, що називають зміни в тканинах тіла, етапи перебігу захворювання.

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:
підручники, словники, зошити, таблиці греко-латинських дублетів іменників III відміни середнього роду

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти, пояснити утворення клінічних термінів:

pericardium, osteoma, osteochondrosis, haemolysis, leucopoësis, hydrolysis, erythropoësis, angiosclerosis, myogramma, stomatologus, phlebogramma, nephrolithiasis, macrocephalia, hydrocephalia, splachnoptosis, acholia, cholecystopathia.

Вправа 2. Дописати терміни:

оперативний розтин кістки – ...tomia

з'єднання кісток кістковою тканиною – syn...osis

запалення навколосерцевої сумки – peri... itis

звуження трахеї – trancheo...

процес утворення сечі – уро...

затвердіння нирки – ...sclerosis

запалення нирки – ...itis

головний біль – ...algia

розм'якшення мозку – ...malacia

накопичення гною в матці – ...metra

гнійне захворювання шкіри – ...dermia

вчення про внутрішні органи – ...logia

жовчогінні засоби – remedia ...goga

Вправа 3. Утворити терміни:

змертвіння тканини; затвердіння стінки вени; опущення шлунка; грибкове захворювання шкіри; зупинка кровотечі; запис кривої венозного пульсу; наявність гною в сечі; звуження аорти; процес утворення крові.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, клінічних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.

2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат,

Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.
3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio tricesima secunda (XXXII)

Тема: Греко-латинські дублети прикметників III відміни. Дієприкметник теперішнього часу активного стану в медичній термінології.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Для лікаря повинен бути прозорим будь-який медичний термін, зокрема клінічний термін, записаний латинською та рідною мовами; він повинен бачити і розуміти значення того чи того терміноелемента, тієї чи іншої морфеми.

II. Навчальні цілі заняття:

- навчити перекладати клінічні терміни;
- сформуванати знання про греко-латинські дублети прикметників III відміни .

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Греко-латинські дублети прикметників III відміни та дієприкметників теперішнього часу активного стану.	Конструювати клінічні терміни за допомогою греко-латинських дублетів прикметників III відміни.

V. Зміст теми заняття:

- навчити утворювати клінічні терміни;
- поняття про греко-латинські дублети прикметників III відміни.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Греко-латинські дублети прикметників III	Конспектування лекції. Ознайомлення з	Греко-латинські дублети	30

	відміни.	греко-латинськими дублетами прикметників III відміни.	прикметників III відміни	
Заключний етап	Закріплення навичок.	Заняття 31, впр.1 С.81 усно (посібник).	Lectio XXIII §§106, 107, л /м С. 169 – 170 вивчити (Смольська). Заняття 31, впр.2, 3 С.82 письм. (посібник).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. Назвати греко-латинські дублети іменників III відміни середнього роду на позначення органів, частин тіла;
2. Вказати кінцеві терміоеlementи III відміни (на *-sis*) на позначення патологічних процесів у тканинах, органах;
3. Вичленити ТЕ, пояснити значення термінів, записати латинською мовою: дентиногенез, хондрогенез, одонтогенез, дисонтогенез, онтогенез.

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці греко-латинських дублетів прикметників III відміни .

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Дописати терміни:

лікар греко-латинські дублети прикметників 1-ї групи спеціаліст із захворювань старечого віку – ...iater
 вміст цукру в крові – ...aemia
 виділення цукру з сечею – ...suria
 повальна хвороба, що охоплює більшу частину країни – ...demia

Вправа 2. Утворити терміни:

поворотна ліктьова артерія;
 поворотний гортанний нерв;
 блукаюча нирка;
 зростаючий пульс;
 деформуючий артрит;
 переміжна лихоманка;
 проникаюча виразка;
 повзуча виразка;
 проривна виразка.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;

- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, клінічних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література: 1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.

2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio tricesima tertia (XXXIII)

Тема: Греко-латинські дублети іменників IV-V відмін.

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Для лікаря повинен бути прозорим будь-який медичний термін, зокрема клінічний термін, записаний латинською та рідною мовами; він повинен бачити і розуміти значення того чи іншого терміноелемента, тієї чи іншої морфеми.

II. Навчальні цілі заняття:

- сформувати знання про греко-латинські дублети іменників IV–V відмін;
- навчити утворювати клінічні терміни.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються. 2. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами цієї дисципліни).	1. Усі клінічні дисципліни. 2. Граматика латинської мови.	Греко-латинські дублети іменників IV-V відмін.	Конструювати клінічні терміни за допомогою греко-латинських дублетів іменників IV-V відмін.

V. Зміст теми заняття:

- навчити утворювати клінічні терміни;
- сформувати знання про греко-латинські дублети іменників IV-V відмін.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Греко-латинські дублети іменників IV-V відмін.	Конспектування лекції. Ознайомлення з греко-латинськими дублетами іменників IV-V відмін.	Греко-латинські дублети іменників IV-V відмін.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Заняття 31, впр.2 С.81 усно (посібник).	Lectio XXIV §§109, 110, л /м С. 176 – 177 вивчити (Смольська). Заняття 31, впр. 3 С.82 письм. (посібник).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

1. До якої відміни належать дієприкметники теперішнього часу активного стану?
2. За яким типом відмінюються дієприкметники теперішнього часу активного стану?

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття: підручники, словники, зошити, таблиці греко-латинських дублетів іменників IV-V відмін.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти, пояснити утворення клінічних термінів:

embryogenēsis, hypokinesis, keratitis, histolŷsis, lyssophobia, sphygmogramma, xanthopsia, chirurgia.

Вправа 2. Дописати терміни:

страх пологів – ...phobia

запалення колінного суглоба – ...itis

запис пульсової хвилі – ...grama

відсутність чутливості – an...

спеціаліст зі знеболення – ..logus

підвищена рухливість – hyper...

відсутність слуху – an...

відсутність апетиту – an...
омертвіння тканин – ...necrosis

Вправа 3. Перекласти:

Prolapsus recti.

Infarctus myocardii recens.

Caries dentium.

Pastositas textuum faciei.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, клінічних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література: 1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.

2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат, Е.А.Клочко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Лат.-рус. Рус.- лат.- 3-е изд., - Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio tricesima quarta (XXXIV)

Тема: Складні назви діагнозів.

Курс I, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: Для лікаря повинен бути прозорим будь-який медичний термін, зокрема клінічний термін, записаний латинською та рідною мовами; він повинен бачити і розуміти значення того чи того терміноелемента, тієї чи іншої морфеми.

II. Навчальні цілі заняття:

-навчити перекладати складні назви діагнозів.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються.	1. Усі клінічні дисципліни.	Греко-латинські дублети	Конструювати клінічні
2. Внутрішньопрідметна	2. Граматика	іменників I–V	терміни за

інтеграція (між темами цієї дисципліни).	латинської мови.	відмін, прикметників, кінцеві терміноелементи.	допомогою греко-латинських дублетів.
--	------------------	--	--------------------------------------

V. Зміст теми заняття:

- особливості утворення складних назв діагнозів;
- навчитися узгоджувати клінічні терміни в назвах складних діагнозів;
- читання і коментування стійких виразів;
- закріплення матеріалу: виконання вправ по темі заняття.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	20
Основний етап	Переклад назв складних діагнозів	Конспектування лекції. Ознайомлення з конструюванням назв складних діагнозів.	Греко-латинські терміноелементи.	30
Заключний етап	Закріплення навичок.	Переклад термінів (вибірково) С.203 – 205 (Смольська).	Lectio XXIV §§125, 128. (Смольська).	30

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали контролю для підготовчого етапу заняття:

- особливості латинського словотворення;
- особливості латинського синтаксису;
- перевірка засвоєння і розуміння виразів;
- відповіді на питання:

1. Назвати терміноелементи:

- а) іменників і прикметників I і II відмін, навести приклади;
- б) іменників і прикметників III відміни, навести приклади;
- в) іменників IV і V відмін, навести приклади.

2. Назвати кінцеві терміноелементи. Навести приклади.

3. Назвати приставки грецького походження. Навести приклади.

4. Назвати суфікси грецького походження. Навести приклади.

VII.2. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиці греко-латинських дублетів.

VII.3. Матеріали контролю для заключного етапу:

Вправа 1. Перекласти на латинську мову назви діагнозів внутрішніх хвороб:

1. Ішемічна хвороба серця (ІХС): стенокардія спокою, кардіосклероз, атеросклероз коронарних артерій і аорти, недостатність кровообігу (НК) І стадії. 2. Гіпертонічна хвороба, III стадія. Гостра недостатність лівого шлуночка, НК II стадії. 3. Підгострий септичний ендокардит, недостатність аортального клапана.

Вправа 2. Перекласти терапевтичні діагнози:

МСІ: infarctus myocardii parietis anterioris ventriculi sinistri transmuralis acutus; aneurysma parietis anterioris ventriculi sinistri acutum; collapsus cardiogenus (shock cardiogenus); morbus hypertonicus, stadium III; insufficiencia ventriculi.

VII.4. Матеріали методичного забезпечення самопідготовки студентів:

- ознайомитися з теоретичним матеріалом основного підручника;
- виписати словникові форми слів лексичного мінімуму до словника;
- виконати письмові завдання, при необхідності звертатися до словників та додаткової літератури, клінічних довідників;
- вивчити нові слова.

VIII. Література

Основна література: 1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.

2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т.В. Филат,

Е.А.Ключко, Л.В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література:

1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

2. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

3. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.

Lectio tricesima quinta (XXXV)

Тема: Підсумкове залікове заняття

Курс 1, спеціальність – 222 "Медицина".

Кількість навчальних годин – 2.

Місце проведення занять: навчальна аудиторія.

I. Актуальність теми: студенти мають володіти граматико-синтаксичними правилами утворення медичних термінів, знати значну кількість лексичного матеріалу, успішне засвоєння якого є підґрунтям для вивчення спеціальних дисциплін.

II. Навчальні цілі заняття:

- перевірити навички володіння загальними правилами утворення медичних термінів та спеціальною лексикою;
- перевірити вміння застосовувати набуті знання на практиці.

III. Цілі розвитку особистості (виховні цілі). Актуальні аспекти: деонтологічний, професійної відповідальності, психологічний, патріотичний.

IV. Міждисциплінарна інтеграція:

	Дисципліни	Знати	Вміти
1. Дисципліни, що забезпечуються.	1. Біологія, загальна хімія, анатомія людини, гістологія, фармакологія, усі клінічні дисципліни.	Правила утворення медичних термінів та спеціальну лексику.	Утворювати медичні терміни. Застосовувати набуті знання на практиці.
2. Внутрішньопрідметна інтеграція (між темами даної дисципліни).	2. Граматика латинської мови.		

V. Зміст теми заняття:

- узагальнення правил утворення медичних термінів та спеціальної лексики;
- застосування набутих знань під час виконання конкретних практичних завдань.

VI. План та організаційна структура заняття:

Основні етапи заняття, їх функції та зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю і навчання	Матеріали методичного забезпечення	Час в хв.
Підготовчий етап	Актуалізація отриманих знань.	Фронтальне опитування з домашнього завдання.	Таблиці, підручники.	15
Основний етап	Узагальнення правил утворення медичних термінів та спеціальної лексики.	Виконання підсумкової залікової роботи.	Таблиця «Закінчення п'яти латинських відмін»	45
Заключний етап	Підведення підсумків			20

VII. Матеріали методичного забезпечення заняття:

VII.1. Матеріали методичного забезпечення основного етапу заняття:

підручники, словники, зошити, таблиця «Закінчення п'яти латинських відмін», роздавальний матеріал – вправи для контролю засвоєння матеріалу.

VII.2. Матеріали контролю для заключного етапу:

- написання букв алфавіту;
- передача дифтонгів;
- передача деяких грецьких літер за допомогою диграфів;

- латинські буквосполучення;
- правила наголосу;
- визначення відмін, основи латинських іменників;
- визначення словникової форми іменників та прикметників;
- розподіл прикметників на групи;
- неузгоджене означення;
- узгоджене означення;
- структура анатомо-гістологічних термінів зі змішаним типом означення;
- парадигма іменників I відміни латинського походження;
- керування прийменників;
- парадигма іменників II відміни латинського походження, родові закінчення, винятки;
- прикметники I групи, родові закінчення, узгодження з іменниками I – II відміни; прикметники грецького походження;
- визначення іменників III відміни, встановлення основи;
- типи відмінювання;
- особливості відмінювання грецьких іменників III відміни;
- закінчення іменників чоловічого роду;
- закінчення іменників жіночого роду;
- закінчення іменників середнього роду;
- прикметники III відміни, узгодження з іменниками;
- визначення граматичних категорій дієслова, словникової форми дієслів;
- творення наказового способу у системі латинського дієслова;
- дієприкметники теперішнього часу активної форми;
- дієприкметники минулого часу пасивної форми;
- іменники IV – V відміни;
- ступені порівняння прикметників;
- утворення дійсного і умовного способу; дієслово fieri – в рецепті;
- утворення назв кислот, оксидів, солей, ефірів, складних ефірів;
- фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів;
- ботанічна номенклатура, основні ботанічні моделі;
- назва рослин у номенклатурі лікарської сировини;
- граматична структура рецептурної фрази;
- правила виписування рецептів;
- структура рецепта;
- додаткові написи в рецептах;
- оформлення латинської частини рецепта на тверді лікарські форми;
- оформлення латинської частини рецепта на м'які лікарські форми;
- оформлення латинської частини рецепта на рідкі лікарські форми;
- рецептурні скорочення;
- греко-латинські еквіваленти іменників I – V відміни та прикметників 1-2 груп;
- аналіз та конструювання термінів-комполітів за заданими інформативними морфемами та терміноелементами;
- види клінічних термінів;

- латинські прийменники та числівники в ролі префіксів;
- прийменники та числівники грецького походження в ролі префіксів в клінічній термінології;
- найчастотніші суфікси назв хвороб запального, незапального та пухлинного характеру.

VIII. Література

Основна література:

1. Латинский язык и основы медицинской терминологии: учебник / Л. Ю. Смольская, О. Г. Киселева, О. Р. Власенко и др. – К.: «Медицина», 2011. – 454 с.

2. Учебное пособие по латинскому языку для студентов-иностранцев / Т. В. Филат, Е. А. Клочко, Л. В. Кутарева и др. – Днепропетровск, 2013. – 85 с.

Додаткова література: 1. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: «Вища школа», 1992.

3. Козовик І. Я., Шипайло Л. Д. Латинська мова: Підручник. – 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк., 1993. – 248 с.

4. Казаченок Т. Г. Анатомический словарь: Латинско - русский. Русско - латинский. – 3-е изд., – Лен.: Выш. шк., 1990.